

В. СОСНОВ

Препарат „Зет“

В парка, по дължалата на пътя, тук-таме светеха електрически фенери. Чакаха господаря. Щом „Пакардът“ зави към широката палмова алея, железните врати в нейния край безшумно се разтвориха и колата, без да намалява своята скорост, мина зад оградата.

– Ето я, Грон, вилата „Три желания“ – Дилкап слезе от автомобила и държа отворена вратата, докато неговият спътник с мъка промъкна навън своето дебело тяло. – Моля!

Вицепрезидентът на компанията „Нова стомана“ Грон Канис, пристигнал със специална мисия, се огледа наоколо. Нищо не нарушаваше тишината на лятната нощ. Ласкавият ветрец с леки въздишки поклащаше листата на палмите. От няколко прозорци на втория етаж на вилата през спуснатите жалузи се промъкваше светлина.

– Тук няма излишни хора, нали Грего? – обърна се той към своя спътник Грего Дилкап, господар на стоманения концерн.

Тоя отрицателно поклати глава.

– А прислугата?

– Тук няма прислуга, Грон. Само пет юнаци – бивши офицери. Те посрещнаха Арпах и сега се намират на своите постове. Засега ще се оправим и без тях.

Пристигналите се качиха на втория етаж. Нито по стълбата, нито в коридора те срещнаха някого. Никой нямаше и в стаята, в която те влезнаха.

– Къде е вашият доктор? – попита Канис.

– Чака в библиотеката.

Дилкап премести към себе си стоящата върху масата голяма статуетка, която представляваше изправена на задните си крака мечка и произнесе пред микрофона, монтиран в нейната уста:

– Оскар, поканете доктор Арпах в кабинета.

Преминаха не повече от две минути. Вратата на кабинета отново се отвори. Дилкап тръгна да срещне влезлия.

– Моля да се запознаете. Това е Грон Канис – моят приятел професор Арпах.

На лицето на Канис се мярна гримаса: той не обичаше надутите думи. Арпах почтително се поклони.

Канис безгрешно определи, че докторът – дребен, слабичък човек с безцветно лице, безцветни очи и безцветни остатъци коси върху темето – надхвърля шейсетте.

– Радостен съм да се запозная с вас, професоре. Чувал съм за вас – каза той, запалвайки цигара.

Арпах се отпусна в креслото срещу него.

– Господин Канис, аз съм твърде щастлив да ви поздравя – гласът на Арпах се оказа също така безцветен, както неговата външност.

– Смяя да се надявам, че вие с цялата своя внимателност ще се отнесете към нашите нужди.

Канис леко кимна, полуутвърдително, полувъпросително.

– Моля за извинение, професоре, но сега нямам време. С удоволствие ще поговоря с вас за вашите нужди следващия път... А сега не е ли по-добре да преинем направо към работата?

– Аз винаги съм ценил деловитостта, господин Канис – с неуловима ирония, така поне се стори на Канис, произнесе Арпах. – Ще бъда съвсем кратък: заповядайте!

Той извади от джоба на палтото си тънка, сребриста епруветка и я постави върху масата.

– Какво е това?

– Откритият от мен препарат.

Лицето на Канис прие скучаещо изражение.

– Ние имаме повече, отколкото трябва, най-различни препарати – и изцеляващи, и заразяващи. Не мисля, че още един би могъл да ни потрябва.

Арпах се усмихна:

– Не бива да бързате с изводите, господин Канис. Този необикновен препарат ще ви интересува!

Канис въпросително повдигна вежди.

Вместо отговор Арпах се премести с креслото си към него и попита:

– Войната не е много желана нали, господин Канис?

– Това ми е известно.

– Това знаят всички, господин Канис. Но само аз, единствен аз зная как може да се преодолее нежеланието да се воюва и на белите, и на жълтите, и на черните – въобще на войниците от всички страни и нации.

– По какъв начин?

– Този препарат – аз го нарекох препарат „Зет“ – е концентрирана война. – Арпах стана и с тържествен жест показа епруветката.

„Той е луд“ – помисли Канис.

– Вие навярно ме считате за луд? – като че отгатнал неговите мисли, продължи Арпах. – Господин Канис, аз работих десет години над създаването на препарата и сега, когато резултатът надхвърли всички мои надежди, моят ум е бистър като никога.

– Професоре, ще дадете ли по-подробно обяснение? – попита Канис.

Арпах седна в креслото и взе цигара от стоящата върху масата кутия.

– Ние не можем още да говорим, защото сме слаби за това. Но ние виждаме, че има сили, които са готови да ни помогнат. Обаче само атомно оръжие не е достатъчно. Трябват войници – пехотинци, артилеристи, танкисти, които с бой ще преминат големи пространства – той дълбоко се замисли и продължи: – Сега такива хора ние нямаме. Пропагандата отрови съзнанието на хората. Никой не иска война. Вземете даже нашите войници. Те забравиха за своето призвание – да изтребват и покоряват! Те все по-често и по-често открито изказват недостойни мисли за това, че войната ще им донесе смърт, ще превърне къщата им в развалини, ще направи жените им вдовици.

– Вие сте прав, професоре – допълни Канис. – Войниците наистина забравиха за своя дълг.

– Аз ще ги застава да си спомнят за него! – Арпах отвинти епруветката и изсипа върху дланта си няколко малки сини таблетки.

– Аз няма да спирам вашето внимание върху биологическите и химически обосновки на моите изследвания. Те са сложни и едва ли представляват за вас интерес. Важен е крайният резултат. Откритият от мене препарат по строго определен начин въздейства върху съзнанието на човека. Индивидът, който се намира под действието на препарата, бива обхванат от настойчивото желание да убива и разрушава.

– Вие го твърдите?

– Да, аз твърдя, че войникът, който е взел доза от моя препарат, ще тръгне сам в атака срещу противников полк. Ще тръгне, без да мисли за собствената си гибел, ще се хвърли на истинска, неминуема смърт и няма да се спре нито за миг.

– Дявол да го вземе! – възкликна Канис. – Би било отлично! А ако имахме такива войници – противникът ще падне на колене!

– Можете да считате, че вие ги имате, господин Канис. Тези войници ще бъдат по-храбри от легионерите на Рим, по-жестоки от воините на Агиля, по-страшни от конниците на Тамерлан. Те ще бъдат неувязими за пропагандата – може цяла година всеки ден да внушава на войника отвращение към войната, страх пред възможната смърт и прочее глупости. Но час след като той вземе доза от препарата „Зет“, всичко като мъгла ще излети от него. Покажете му врага и той ще се хвърли в бой, който може да завърши само с гибелта на една от двете страни. Такава

армия няма да знае какво е отстъпление, нито предаване в плен. Тези войници също не могат да бъдат взети в плен.

В стаята настъпи мълчание.

– Но... ако те откажат да гълтат вашите таблетки?

– Няма нужда да им се дава препаратата непрекъснато. Два или три часа преди да започне боят, войникът трябва да глътне една доза, за да стане въплъщение на ужаса. Той няма да може да ви откаже. Таблетките, които вие сега виждате, са образец, удобен за демонстрация. Аз мога да изготвя препаратата във вид на прах или разтвор. Той може да се смеси в хляба или консервите, които ядат войниците, да се сложи в кафето или ракията, която те пият, в цигарите, които те пушат.

– Имайте предвид, че аз съм хуманен човек. Как може да се отрази препаратът на здравето на войниците, ако те се ползват от него нееднократно?

– Никак, господни Канис. Виждате ли, областта на мозъка, върху която най-вече въздействува моят препарат, има, общо взето, второстепенно значение. И малко разтърсване съвсем не й вреди. Аз вече трета година проверявам препаратата върху себе си и мога да ви уверя, че моето здраве съвсем не се е влошило.

– Върху себе си? – учудено го прекъсна Канис.

– Какво чудно има тука? Истина е, че аз веднага обличам усмирителна риза, а икономката ми здраво ме завързва към леглото. Но моето съзнание продължава да работи.

„Манияк – помисли отново Канис, – но ако в неговите думи има макар частица от истина, играта си струва парите.“

– Тогава, професоре, аз бих искал да направим една малка проверка – каза той гласно.

– Готов съм винаги, ако искате, още сега. – Арпах поднесе на Канис епруветката с таблетките. – Една таблетка действува всичко половин час.

– Не, не, аз съвсем нямам намерение сам да глтам от тази мръсотия. Кажете по-добре колко време ви трябва, за да пригответе порция от вашето изобретение за... да кажем, 200 души?

– Какво ще искате: таблетки, прах или разтвор? – осведоми се Арпах.

– Най-удобно ще бъде разтвор. В четвъртък сутринта при вас ще дойде доверен човек на Дилкап. Предайте му бутилките.

– Бутилки? – учудено попита Арпах.

– Е, това, в което ще го налеете. Повтарям ви: за двеста души!

– Това ще бъде стъкълце, голямо колкото шишенце за одеколон. Препаратът „Зет“ е удобен за превозване, господин Канис. Три капки разтвор, който няма вито вкус, нито цвят, нито миризма, в чаша кафе, вода или някаква друга течност е дозата за един човек. Тя трябва да се вземе приблизително един час преди времето, от което искаме да започне действието на препаратата.

– Отлично.

– Господин Канис, надявам се, че вие няма да ми откажете една молба. Аз искам да присъствувам на този опит.

За миг Канис се замисли.

– Както искате, заповядайте. Ще бъде по-добре, ако вие сам видите неуспеха на своя препарат „Зет“ – шеговито отговори той.

Арпах се усмихна:

– Ние с вас ще станем свидетели на неговия триумф!

След минута мълчание Канис се наклони към Арпах:

– Остана неизяснен само един въпрос, професоре. При какви условия вие ще се съгласите да ми предадете рецептата?

Арпах стана.

– Господин Канис, няма ли да възразите, ако към този въпрос се върнем по-късно, след проверката. През останалата част от годините, които бог ми е определил, аз искам да работя в необходимите условия.

– Обещавам ви, че ако този препарат действува така, както говорите вие, то вие ще имате лаборатория, на която ще завижда всяка академия в света.

– Благодаря, господин Канис. Аз мисля, че ние ще се разберем.

– И още един въпрос. Вие не сте работили толкова дълго над препаратата сам, без помощници. Кои са те? Доколко можем да им вярваме? Много ли знаят те? Добре ли се пазят вашите записки?

– Аз разбирам вашето безпокойство, но то е излишно. Аз имам само един помощник – мой племенник. Аз го възпитавам още от дете. Но и той нищо не знае, тъй като резултатите съм извеждал винаги сам. С огорчение трябва да отбележа, че лабораторията въобще малко го интересува. Той е поет и ако се съди по отзивите на пресата – способен. Що се отнася до моите лаборанти – те са само технически помощници.

– А вашите записки? В наше време не бива сляпо да се доверяваме на касите.

– Каси нямам, господин Канис, аз всичко държа тука – Арпах се чукна с пръсти по челото.

– Но ако вие изведнъж забравите нещо? – попита Канис „Или

предадете богу дух“ – мислено продължи той.

Арпах се засмя:

– Да забравя аз? Аз, който със собствените си ръце направих хиляди експерименти? Това е невъзможно! А сега, ако ние вече сме се уговорили по всичко, разрешете да ви пожелаая и на двамата лека нощ. Аз не съм свикнал да стоя буден тогава, когато хората трябва да спят. – И той церемонно започна да се кланя.

Когато вратата се затвори, Канис напълни чашите и чукайки се с Дилкап, произнесе:

– Потресавашо! Но аз искам сам да видя действието на препарата. Вие, струва ми се, преди няколко дни ми се оплаквахте, че в един от вашите заводи отново е започнала стачка...

В четвъртък сутринта, Руто Арпах, племенникът на професора, след като изпи кафето си, се отправи към града.

– Когато вуичо дойде, кажете му, че трябваше да ида в редакцията – каза той на икономката.

Строен, със светли коси и сини очи, с нежна руменина на бузите, той знаеше, че в него често се заглеждат случайно срещнатите момичета. Юношата влезе в модерна книжарница. С весела усмивка той каза няколко комплименти на хубавата продавачка. След няколко минути Руто излезе от книжарницата с малка лъскава книжка в ръка.

Хубавата продавачка, след като видя, че в магазина няма купувачи, влезе в канторката зад щанда и набра петцифрен телефонен номер.

– Инел? Здравей! Какво ново има? Да, дойде. Той помоли да ти кажа, че баба му продължава да взема от праховете. В петък тя иска да стане, за да изпробва силите си. Руто смята, че децата трябва да сменят пътя на разходката си за този ден, за да не се срещнат случайно с баба му, ти знаеш колко им е сърдита тя... Да, да! Довечера ще дойда да танцуваме. Непременно!

След един час невинното съобщение за лошото здраве на бабата беше предадено на профсъюзната организация на металургическия завод „Дилкап“ и „Дилкап-син“.

В петък двеста души от специалния отряд на заводската полиция, който се намиреше под личното командване на инспектора на цялата полиция на фирмата, бяха докарани с автомобили в Крикетол и разположени в парка, по алеята, по която трябваше да мине демонстрацията на

стачкуващите работници, от завода към дома на губернатора. Отрядът беше известен със своите погроми над демократическите организации и с жестоките си разправи с работниците-демонстранти. Полицейските, легнали по групи на тревата, лениво обсъждаха предстоящата работа.

Зейболо, четиридесетгодишен сержант, с атлетическо телосложение и стъклени очи, лежеше под храстите със своите приятели Крандес и Шпейлер и се сърдеше:

– Да ги вземат дяволите нашите началници, дано по-скоро дадат да хапнем.

– Да беше отишъл при лейтенанта – предложи дългият Крандес.

Зейболо отиде към павилъона, където бяха седнали инспекторът и капитанът. Той видя как от завоя на алеята към дома дойде голям лъскав автомобил, от който слязоха няколко души.

Сержантът застана на почтително разстояние, разглеждайки машината и дошлите с нея хора, които влязоха в помещението. Скоро инспекторът се показва на вратата и извика дежурния.

Четвърт час по-късно изгладнелите полицейски се строиха по отделения, за да получат закуската. На всеки от тях дадоха и по едно алуминиево канче с ракия.

Канис, Арпах и инспектор Кер седяха в стаята. Пристигналият от столицата сътрудник на Министерството на вътрешните работи Легер говореше с капитана в преддверието.

В стаята влезе Дилкап.

– Преди малко се обадиха от завода. Стачниците се построяват в колони. След половин час ще бъдат тук.

Дилкап отведе Канис настрани.

– Всичко е в ред. Никой не се досеща за това, което получиха полицаите.

Канис кимна с глава.

Двамата излязоха в парка и като повървяха малко, седнаха на скамейка, откъдето вратата добре се виждаше. Отляво, на около тридесет метра от вратата, капитанът строи своя отряд по четири, давайки на полицаите последни наставления.

Канис внимателно гледеше полицаите. Ако експериментът сполучеше... О, само да сполучеше!

Кер също гледеше отряда полицаи и от неговото внимание не избягна, че те са някак възбудени. Тук-таме се чуваха доста силни възклицания.

„Никаква дисциплина“ – констатира Кер.

Крандес побутна по рамото стоящия до него Зейболо. Той се обърна.

– За какъв дявол тези типове се кокорят насреща ни?

– Искат да гледат как ти ще се разправяш със стачниците! – високо се захили Зейболо.

– Намериха гледка! – мрачно забеляза Крандес. – Що се отнася до мен, аз с удоволствие бих тропнал с палката по главата ей оня дебелак! – В неговите очи блесна злобно огънче.

– Гледай само как нахално се държат – промълви Зейболо. – Разположиха се, като че те са ни командири.

Крандес говореше високо. Около тях се насъбраха няколко души, привлечени от разговора.

– Те се разположиха като в цирк, а ние тук сме нещо като клоуни – поддържаше го тлъст полицай с големи изпъкнали очи.

Шумът на мотоциклета застави всички да се обърнат към вратата. От коша скочи полицай и се затича към инспектора. След като го изслуша, инспекторът с бързи крачки отиде към седящите.

– Господин Летер – обърна се той към тръгналия насреща му представител на Министерството на вътрешните работи. – На няколко улици оттука стачниците, дявол знае защо, са изменили своя маршрут! Аз трябва да изведе отряда и да ги пресрещнем.

– Действайте! – кратко заповяда Летер. – Ще трябва да идем на друго място – каза той на Канис.

– Лошо начало – нервно се усмихна Канис и стана. Капитанът не разбираше какво става с отряда. Вместо да се подравнят и да застанат след командата „мирно“, която той даде още отдалече, полицаите продължаваха да стоят на тълпа и мълчаливо чакаха неговото приближаване.

– Мирно-о! – притичвайки, още един път изкомандува капитанът.

– Не реви! – отговори за всички Крандес. – По-добре кажи, каква е работата? Улицата е празна, няма кого да бием.

– Зейболо, двадесет денонощия арест на това животно! – закрещя побеснелият капитан.

Зейболо направи няколко крачки напред.

– Крандес е добър полицай, господин капитан – каза той.

– Повтори заповедта! – извика капитанът.

– От войната Крандес е награден с медал, господин капитан – упорито продължаваше Зейболо – и не бива да го наказвате заради такава глупост.

Полицайте, настръхнали, мълчаха, пристъпвайки от крак на крак. Техните лица червенееха, очите им горяха с мрачен огън. Това беше открито предизвикателство. О, Зейболо винаги се държеше като юнак.

Разяреният капитан не забелязваше това. Той виждаше пред себе си само лицето на старшия полицай, пълно със злобна решителност.

– Ти си пиан, свиня! – произнесе бавно той. – Ти си пиан, както този идиот Крандес. Но кълна се в честта на мундира, че аз ще избия от главата ви спиртните паря!

Полицайте се размърдаха.

– Не ни плаши! – застрашително извика Крандес.

С трепереща ръка капитанът се хвана за кобура.

– По местата си! Пияна сволоч! Аз ще поговоря с вас после!

– Върви при господарите си, негодяй! – изрева Зейболо, без да помръдне. – Ние и без тебе знаем какво да правим.

Капитанът извади пистолета си.

– Първият, който каже още една дума, ще получи куршум в главата! Строй се! Мирно! – с висок фалцет викаше той, треперейки от безсилна ярост.

– Скрый пукалото, момченце, ще ти стане лошо! – изведнъж изкрещя Крандес, изскачайки напред.

В същото време капитанът, който не се помнеше от гняв, стреля. Куршумът премина покрай ухото на Крандес и някой зад него се строполи с продължителен рев.

Крандес се обърна: на тревата лежеше дебелият полицай.

– А-а-а, ще стреляте? – зарева Зейболо и се хвърли към капитана.

След него се спуснаха още няколко души.

Капитанът не успя да стреля още веднъж. Зейболо с всичка сила замахна с палката. Капитанът се отмести и ударът попадна на дясното му рамо. Той чу ясно как изпраща ключицата и падайки, видя надвесената над него палка и изкривеното от злоба лице на Зейболо.

Това беше последното, което видя в своя живот капитанът.

Нито Канис, нито Дилкап, никой от придружаващите ги лица не видя началото на тая сцена. След думите на Летер те бавно тръгнаха към автомобила, стоящ зад павильона.

Когато прозвуча изстрелът, всички мигновено се обърнаха.

– Какво е това? – тревожно попита Канис.

Всичко по-нататък премина като на екрана на кино. Те видяха как здравият полицейски се хвърли към капитана, как с удара на палката го свали на земята и как около десет души полицаи се хвърлиха върху

капитана, ожесточено тъпчейки го с крака. Схватката продължи няколко секунди, но това бе достатъчно, за да ги обхване животинското чувство за смъртна опасност.

Най-бързо от всички прецени обстановката Арпах.

– Това е бунт! – извика той, загубвайки своята почитателност и дърпайки Канис за ръкава. – Препарат „Зет“ действа!

Страшна мисъл като електрически ток прониза Канис.

– Ставай! – дрезгаво завика той на лежащия на тревата сержант. – Бързо машината! – и най-напред от всички се върна към павильона.

В тази минута полицейските се обърнаха към тях.

– Охо, бягат като зайци! – насмешливо извика някой.

– Удряй! – зарева Крандес и ги подгони.

– Удряй! – завика тълпата, хуквайки след него.

Преследваните имаха около 50 метра преднина, но те не можеха да се състезават в бягането с тренираните полицаи. Зверският рев и тропотът на десетки крака се чуваха все по-близо и по-близо... Канис чувствуваше, че последните му сили го напушат, когато бягащият до него Кер изведнъж се спря и като обърна назад дясната си ръка, изпразни в тълпата своя пистолет. Неизвестно защо, Канис реши, че опасността е минала. Той се спря, обърна се и видя на пет крачки от себе си полицаяте, които диво крещяха и безумно размахваха своите палки.

В събота всички големи вестници съобщиха за скоростижната смърт при изпълнение на служебните си обязанности на Грон Канис, вице-президент на компанията „Нова стомана“ и инспектора на полицията на фирмата Кер. За шофьора вестниците не споменаха нищо.

КРАЙ

© 1955 В. Соснов

Препарат „Зет“, 1955

Сканиране: Петър Копанов
Разпознаване и редакция: Mandor, 2008

Издание: Сп. „Наука и техника за младежта“, бр.10–11/1955

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/10041>]